

Vergaderjaar 1989-1990

21 418

Correctie en aanpassing van het eerste, tweede en vierde tot en met twaalfde gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte))

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inleidende opmerkingen

1. Het onderhavige wetsvoorstel vormt het laatste gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw BW. Het bevat uitsluitend correcties en aanpassingen van niet-materiële aard, die nog nodig zijn gebleken ter zake van de intussen reeds wet geworden of door de Tweede Kamer aanvaarde eerdere gedeelten van deze Invoeringswet. Het gaat hier derhalve om de «bezemwet» die bij de behandeling van deze voorafgaande gedeelten reeds herhaaldelijk is aangekondigd.

Afgezien van de bijzondere bron van wijzigingen in het eerste gedeelte van de Invoeringswet, hierna uiteengezet bij Hoofdstuk I, artikel I, komen de voormelde correcties en aanpassingen uit drie verschillende bronnen voort, te weten:

a In de omvangrijke wetgeving die hier aan de orde is, zijn nog enkele misstellingen en misslagen aan het licht gekomen, die niet ongecorrigeerd mogen blijven.

b Na het wet worden of de aanvaarding door de Tweede Kamer van eerdere gedeelten van deze Invoeringswet, waarin de inhoud van het NBW en van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering nader is vastgesteld, zijn nog enkele wijzigingen en aanvullingen in de huidige wetboeken aangebracht, die uiteraard ook in het NBW en de vernieuwde gedeelten van Rechtsvordering moeten worden overgenomen.

c Tenslotte zijn na het wet worden of de aanvaarding door de Tweede Kamer van eerdere gedeelten van deze Invoeringswet nog wetten van andere aard tot stand gekomen, die zelf nog aanpassing aan het NBW of aan de vernieuwde gedeelten van Rechtsvordering behoeven.

2. Bij de gevallen onder b en c verdient aandacht dat zij zich in beginsel kunnen blijven voordoen tot het tijdstip waarop de Boeken 3, 5 en 6, tezamen met de rest van de Invoeringswetgeving, in werking zijn getreden, derhalve ook nog na het tijdstip waarop het onderhavige wetsvoorstel de Tweede Kamer gepasseerd zal zijn en dan niet meer voor wijziging of aanvulling vatbaar is. De bedoeling is dat in alle wetsvoorstellen die, tussen dit tijdstip en dat van het in werking treden van de onderhavige invoeringswet, tot nieuwe wetgeving op privaatrechtelijk terrein kunnen leiden, zelf meteen ook de eventueel nodige

aanpassing aan NBW en invoeringswet zullen bevatten, in dier voege dat soms dubbele bepalingen (één afgestemd op het oude recht en één op het nieuwe) nodig zullen zijn, een procedure die thans reeds in een aantal gevallen wordt gevolgd. Op deze wijze zal het tevens mogelijk zijn te voldoen aan de aanbeveling van de Commissie van Wijzen om het tijdstip van het in werking treden van de nieuwe wetgeving zo tijdig vast te stellen dat de praktijk twee jaren de tijd heeft zich aan deze wetgeving in haar bij de aanvang van deze termijn bestaande vorm aan te passen, zonder dat lopende wetgeving van spoedeisende aard daardoor geblokkeerd kan raken.

3. In het onderhavige wetsvoorstel zijn ook aanpassingen als bedoeld onder b en c opgenomen die betrekking hebben op bepalingen die thans nog geen wet zijn, maar wel reeds bij de Eerste Kamer aanhangig zijn. Deze aanpassingen zijn uiteraard voorwaardelijk geformuleerd, nl. onder de voorwaarde dat het betreffende wetsvoorstel wet wordt. Ook invoeging in het onderhavige wetsvoorstel van verdere aanpassingen van deze aard in het onderhavige wetsvoorstel zal uiteraard na aanvaarding daarvan door de Tweede Kamer niet meer mogelijk zijn. Uitgaande van de reeds eerder genoemde datum van 1 januari 1992 als dag van inwerkingtreding, is reeds nu aan de verschillende departementen medegedeeld dat bij het voorbereiden van nieuwe wetgeving, ook in het geval dat deze reeds bij de Tweede Kamer aanhangig is, met het voorgaande rekening moet worden gehouden.

Aantekening verdient daarbij overigens nog dat het voorstel van de Commissie van Wijzen niet inhoudt dat het ingaan van de termijn van twee jaren zou moeten wachten op het vaststaan van de inhoud van de onderhavige bezemwet, die immers geen materiële wijziging meer beoogt.

HOOFDSTUK I

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6, eerste gedeelte

Artikel I

Het eerste gedeelte van de Invoeringswet was reeds door de Tweede Kamer aangenomen, toen ter zake van de gehele Invoeringswetgeving de z.g. stofkamoperatie heeft plaatsgevonden. Daarbij zijn onder meer losgekoppeld Boek 4 (erfrecht), titel 3.6 (bewind) en titel 7.15 (vaststellingsovereenkomst), terwijl toen verder bijv. zijn geschrapt de figuur van de algemeenheid van goederen (artikel 3.1.1.11) en het in de artikelen 3.4.2.3a en 3b het aanvankelijk geregelde terugkooprecht.

Dit brengt mee dat de aanpassing van het eerste gedeelte aan deze operatie alsnog moet plaatsvinden, hetgeen in hoofdzaak neer komt op schrapping van de bepalingen die met losgekoppelde of vervallen onderwerpen samenhangen. Het verklaart tevens dat het aantal aanpassingen in dit gedeelte ver weg het grootst is.

De overige wijzigingen komen voort uit de in de Inleidende opmerkingen reeds genoemde bronnen.

Bij de verschillende bepalingen zal kort worden aangegeven op grond van welke van deze redenen zij vervallen of gecorrigeerd worden.

Artikel II

Intitulé en considerans zijn aangepast aan de loskoppeling van Boek 4.

Artikel III

De in **Hoofdstuk I, Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering**, aangebrachte wijzigingen hebben op de volgende gronden plaatsgevonden:

A. in artikel II:

1) De wijziging van art. 4 ten 5° is reeds aangebracht bij de wet van 3 juli 1985, Stb. 384. De wijziging van artikel 4 ten 7° is aan die wet aangepast, alsook aan het niet invoeren van artikel 3.6.2.6, waaraan de term «houders van schuldbrieven» was ontleend.

2) Bij de wetten van 22 december 1983, Stb. 642, en 3 december 1987, Stb. 590, zijn twee nieuwe artikelen 57b en 57c ingevoegd. Artikel 57b van het eerste gedeelte van de Invoeringswet is daarom vernummerd tot artikel 57ab.

3) Hier is een verschrijving verbeterd.

B. in artikel III:

1) De wijziging van art. 126 lid 4 is aangepast aan de wijziging van dit lid bij de wet van 3 juli 1985, Stb. 384, alsook aan het niet invoeren van artikel 3.6.2.6, waaraan de term «houders van schuldbrieven» was ontleend.

2) Loskoppeling Boek 4.

3) De schrapping van de vijfde afdeling van de derde titel van het eerste boek (het echtheidsincident) is achterhaald door de wet van 3 december 1987, Stb. 590 (hierna aan te duiden als: het nieuwe bewijsrecht).

Het bij deze wet ingevoegde artikel 180 behoeft aanpassing aan de Boeken 3 en 6 nieuw BW; in de nadere memorie van antwoord aan de Tweede Kamer (Bijl. Hand II 1984-1985 - 10 377, stuk nr. 13, p. 27-28) is aangekondigd dat zulks bij de onderhavige Invoeringswet zou geschieden, waarbij in het bijzonder is gewezen op artikel 6.5.3.1, tweede lid, en de bepalingen betreffende algemene voorwaarden. Gekozen is voor een vervanging van artikel 180, tweede zin, door een nieuw slot van de eerste zin, die naar alle in aanmerking komende bepalingen van het Burgerlijk Wetboek verwijst, waaronder ook die van titel 3.2 en de afdelingen 6.5.2, 6.5.2A en 6.5.3.

4 en 5) Achterhaald door het nieuwe bewijsrecht.

6) Loskoppeling van titel 7.15.

7) Loskoppeling van Boek 4.

8 en 9) Achterhaald door het nieuwe bewijsrecht.

10) Loskoppeling titel 7.15.

11) Loskoppeling Boek 4.

C. in artikel IV:

1) Loskoppeling van Boek 4 en van titel 3.6.

- 2) Aanpassing aan de Wet van 25 januari 1984, Stb. 19.
- 3) Loskoppeling van titel 3.6.
- 4) Aanpassing aan de Wetten van 25 januari 1984, Stb. 19, en 28 april 1988, Stb. 204.

D. in **artikel V**:

- 1) Vervallen van het terugkooprecht van artikel 3.4.2.3a.
- 2) Hier is een omissie hersteld. Het was niet de bedoeling van artikel 469 lid 1 om de wijze van verkoop van artikel 519 hier uit te sluiten.
- 3) Vervallen van het terugkooprecht van artikel 3.4.2.3b.
  - 3a) In artikel 474i is een misslag verbeterd. Executoriaal beslag tot levering van een aandeel is niet mogelijk; men zie de artikelen 491 e.v. en de memorie van toelichting daarbij. De oorspronkelijke redactie berustte op een verwarring met het proces-verbaal van verkoop, bedoeld in artikel 474h lid 2.
  - 4) Aanpassing van het vervallen van artikel 456a in dit wetsvoorstel.
    - 4a) Er dient ruimte te worden gemaakt voor de artikelen 475b-475g, zoals deze zullen luiden, nadat wetsontwerp 17 897 betreffende een algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen wet zal zijn geworden. In dat ontwerp zelf wordt reeds artikel 475a aangepast; men zie artikel I onder AA.

(PM Aanpassing tekst van de artt. 475a e.v., 479i, 720 en 724 aan w.v. 17 897)

- 5) Hier is een omissie hersteld.
- 6) De invoeging van artikel 453a in artikel 492 lid 3 heeft alsnog plaatsgevonden, omdat dit artikel anders bij executoriaal beslag tot afgifte van een roerende zaak niet, maar bij conservatoire beslag ter afgifte van een roerende zaak wel van overeenkomstige toepassing zou zijn; men zie artikel 734, eerste lid. Dit verschil is over het hoofd gezien in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer (Bijl. Hand I, 1984-1985 - 16 593, nr. 141a, p. 14), waar wordt uiteengezet waarom hier aan deze bepaling minder behoefte bestaat. Dit kan echter geen rechtvaardiging zijn voor voormeld verschil. Wel zal - bij alle beslagen tot afgifte - de «overeenkomstige» toepassing van artikel 453a niet in de weg staan aan werking van de vervreemding of bezwaring ook tegen de beslaglegger, voor zover deze werking niet met zijn recht op afgifte in strijd komt, zoals wanneer het beslag is gelegd door een huurder.
- 7) Vervallen van het terugkooprecht van artikel 3.4.2.3a.
- 8) Deze bepaling was ten onrechte nog niet aangepast aan de terminologie van artikel 20 Kadasterwet.
- 9) De thans aangebrachte correctie is aangekondigd in de nota naar aanleiding van het eindverslag van de Tweede Kamer (Bijl. Hand II, 1981-1982 - 16 593, stuk nr. 8, p. 4), maar toen per abuis niet in de nota van wijziging verwerkt.

10) Hier is een misstelling verbeterd.

11) Artikel 515 lid 2 is aangepast aan artikel 99 lid 1 Kadasterwet. Tevens is verduidelijkt aan wie de mededeling dient te worden gedaan, zulks overeenkomstig wat reeds in art. 523 was bepaald.

12) Vervallen van het terugkooprecht van artikel 3.4.2.3b.

13) Ook artikel 552 lid 2 is aangepast aan artikel 99 lid 1 Kadasterwet. Evenals bij artikel 515 lid 2 is rekening gehouden met boekingen in het register van voorlopige aantekeningen, waaruit kan worden afgeleid dat de mogelijkheid bestaat dat iemand met terugwerkende kracht als belanghebbende in de zin van artikel 551 moet worden aangemerkt.

Tevens is de bepaling aangepast aan het bij amendement ingevoegde artikel 3.9.4.8 lid 7. De huurders of pachters die aan dat artikel een vordering ontlenen, zullen immers als schuldeiser van de opbrengst mogen meedelen zonder beslag te hebben gelegd. Ook zij behoren derhalve tot de belanghebbenden, bedoeld in de bepalingen die in artikel 552 lid 4 van toepassing verklaard worden.

Men zie ook de correctie in Hoofdstuk II van het hier op grond van artikel 551 lid 5 mogelijk toepasselijke artikel 3.9.4.16 nieuw B.W..

14) Het nieuwe artikel komt overeen met artikel 438b, ingevoegd bij de Wet van 21 mei 1981, Stb. 337.

E. in **artikel VII**:

De bij dit artikel aangebrachte wijzigingen in de artikelen 620 e.v., zoals zij toen golden, kunnen vervallen in verband met de Wet van 2 juli 1986, Stb. 372 (nieuwe arbitrage regeling).

Intussen is de aldus vrijgekomen ruimte bij het tweede gedeelte van de Invoeringswet Boek 8 BW (Wet) opgevuld met een titel betreffende rechtspleging in zaken van verkeersmiddelen en vervoer, waarin enkele bepalingen betreffende beslag nog aanpassing behoeven. Dit geldt in het bijzonder voor de artikelen 626 en 636. Artikel 634 is daarentegen ongewijzigd gehandhaafd in verband met de regels van overgangsrecht, neergelegd in artikel 23 in het twaalfde deel van de Invoeringswet, waarvan in het onderhavige ontwerp eveneens een aanvulling wordt voorgesteld.

Hierna wordt ervan uitgegaan dat geen bepaling nodig is om te doen vaststaan dat de nieuwe artikelen 700 e.v. betreffende conservatoir beslag, waaronder ook de artikelen 765-767 betreffende conservatoir beslag tegen schuldenaren zonder bekende woonplaats in Nederland, ook op de in de artikelen 626 en 636 bedoelde beslagen van toepassing zijn.

Daarvan uitgaande, behoeven de voormelde aanpassingen nog slechts summier toelichting.

Artikel 626. De leden 2-4 kunnen vervallen. Het bepaalde in het tweede lid vloeit reeds voort uit artikel 700, eerste lid. Het bepaalde in het vierde lid, heeft voor wat de vervallen vanwaardeverklaringsprocedure betreft, zijn betekenis verloren en is voor het overige overbodig naast artikel 705.

Het onderhavige beslag dient te kunnen worden gelegd met toepassing van de regels betreffende beslag op roerende zaken in handen van de schuldenaar, in wiens handen die zaken zich ook bevinden. Het nieuwe derde lid brengt dit tot uiting, maar verklaart tevens enige bepalingen buiten toepassing die niet stroken met een

beslag van deze aard, strekkend tot verhaal op de betreffende zaken, ongeacht wie daarvan eigenaar blijkt te zijn. Ook de eis van vrees voor verduistering, gesteld in artikel 711, eerste lid, behoort hier niet te gelden. Ook in het huidige artikel 626 wordt deze eis niet gesteld, nu daarin niet ook naar het huidige artikel 727 wordt verwezen.

Artikel 636. Vergelijkbare aanpassingen zijn in dit artikel aangebracht. Aandacht verdient hier echter dat uit het overgangsrecht voortvloeit dat deze aanpassingen vooralsnog geen betekenis zullen hebben voor een krachtens dit artikel gelegd beslag op een schip; men zie in het bijzonder artikel 23, eerste en zesde lid, van het twaalfde gedeelte van de Overgangswet.

Wat de aanpassingen zelf betreft, diene het volgende. Artikel 636, eerste lid, is overbodig naast artikel 700, eerste lid. Het derde lid kan om dezelfde redenen vervallen als artikel 626, vierde lid.

Bij het derde lid moge worden verwezen naar de toelichting bij artikel 626, derde lid. De uitzondering voor schepen die niet onder artikel 573 vallen, is niet alleen van belang met het oog op het boven aangehaalde artikel 23, dat bij wijze van overgangsregel voor de schepen het oude recht handhaaft, maar zal ook van belang blijven, wanneer een nieuwe regeling voor het beslag op schepen tot stand zal zijn gekomen. Ook dan zal immers het beslag op een schip volgens de daarvoor geldende specifieke regels moeten worden gelegd.

F. in **artikel VIII**:

1-5) Alle wijzigingen zijn het gevolg van het vervallen van de figuur van de algemeenheid van goederen. De onderhavige bepalingen zijn daarom beperkt tot de gevallen van een nalatenschap en een gemeenschap. Men denke bij het eerste aan het geval dat er slechts één erfgenaam is en dus niet tevens een gemeenschap. De regeling van de boedelbeschrijving kan worden toegepast in alle gevallen dat de wet een boedelbeschrijving voorschrijft.

6) Loskoppeling van titel 3.6. De gekozen oplossing stemt overeen met die welke op andere plaatsen is gekozen; men zie bijv. artikel 3.8.19 lid 3, waar eveneens naar een aantal daar voor toepassing in aanmerking komende bepalingen betreffende het beschermingsbewind wordt verwezen.

7) Aanpassing aan de schrapping van artikel 456a in het onderhavige wetsvoorstel.

8) Aanpassing aan het vervallen van artikel 474ga bij het onderhavige wetsvoorstel.

9 en 10) Hier is een misslag hersteld. De bestaande redactie sloot onbedoeld elke mogelijkheid uit dat de beslaglegger te weten komt of het beslag doel getroffen heeft, vòòrdat hij, wellicht jaren later, een executoriale titel heeft verkregen.

11) Hier is dezelfde omissie hersteld als bij artikel 479i lid 2.

12) Aanpassing aan de schrapping van artikel 541 in het onderhavige wetsvoorstel.

13) Aanpassing aan de schrapping van de artikelen 456a, 474ga en 541 in het onderhavige wetsvoorstel.

14) De uitgevallen woorden «zo nodig» zijn hersteld; zie het gelijk geredigeerde artikel 497 lid 2.

G. in **artikel IX**:

Artikel 794 was een uitwerking van de aanvankelijk in artikel 6.1.7.10 voorkomende figuur van een door de kantonrechter in zijn ressort «toegelaten» gerechtelijke bewaarder. Ter gelegenheid van de stofkam-operatie is deze figuur echter geschrapt. Daarmee is ook de grondslag aan artikel 794 ontvallen.

H. in **artikel XI**:

De wijziging is reeds aangebracht bij het nieuwe bewijsrecht (Wet 3 december 1987, Stb. 590).

Artikel IV

Beide aanpassingen zijn een gevolg van de loskoppeling van titel 7.15.

Artikel V

De in **Hoofdstuk III, Wijziging van de Faillissementswet**, aangebrachte wijzigingen hebben op de volgende gronden plaatsgevonden:

A. in **artikel II**:

1) Aanpassing aan de schrapping van artikel 60a en de vernummering van artikel 60c in het onderhavige wetsvoorstel.

2) De eerste zin van artikel 33 lid 2 is aangepast aan het stelsel van de Kadasterwet, waarin een rechterlijk «bevel tot doorhaling» niet past. Zie ook de artikelen 3.1.2.10 en 10a.

In de derde zin is een schrijffout hersteld («omschrijving» werd «inschrijving») en voorts een correctie aangebracht ter vermindering van het misverstand dat ook aanbidding van een exploit waarvan inschrijving geweigerd wordt, voldoende is. Dat, zo inschrijving plaatsvindt, het tijdstip van aanbidding als tijdstip geldt, volgt al uit artikel 3.1.2.3 lid 2.

B. in **artikel III**:

1-3) Artikel 43 is reeds gewijzigd bij de wet van 16 mei 1986, Stb. 275, en behoeft thans slechts nog in dier voege wijziging dat in de aanhef van het eerste lid verwezen wordt naar het slot van artikel 42, **eerste lid**.

C. in **artikel IV**:

1) Hier is een misslag hersteld overeenkomstig hetgeen is aangekondigd in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer (Bijl. Hand I, 1984-1985 - 16 593, stuk nr. 141a, p. 31).

2) De artikel 60a en 60b vervallen in verband met schrappen van het terugkooprecht, dat in de artikelen 3.4.2.3a en 3.4.2.3b was opgenomen.

3) Loskoppeling van titel 3.6.

D. in artikel V:

- 1) De intrekking van artikel 62 moet vervallen, nu tot de inwerking-treding van Boek 4 ook de artikelen 146–148 van Boek 1 gehandhaafd blijven.
- 2) Aanpassing aan het vervallen van artikel 60b en het vernummeren van artikel 60c.
- 3) Loskoppeling titel 7.15.

E. in artikel VI:

- 1) Aanpassing aan het bij amendement ingevoegde artikel 3.9.4.8 lid 7. Zie ook de laatste redactie van artikel 3.9.4.16 lid 2.
- 2 en 3) Loskoppeling van Boek 4.

F. in artikel VII:

- 1) De wijziging van artikel 229 moet vervallen, nu ook de intrekking van artikel 62 vervalt.
- 2) De tweede zin van artikel 230 lid 2 is aangepast aan het stelsel van de Kadasterwet, waarin een rechterlijk «bevel tot doorhaling» niet past; zie ook de artikelen 3.1.2.10 en 10a.
- 3) Het schrappen van artikel 232 onder 4° is nodig wegens het vervallen van het terugkooprecht van de artikelen 3.4.2.3a en 3.4.2.3b. De bepaling onder 3° dient te worden aangepast aan de Wet van 27 juni 1985, Stb. 364, waarbij de woorden «en van scheepshuurkoop» zijn ingevoegd.
- 4 en 5) Loskoppeling van titel 3.6.

Artikel VI

De artikelen I, II en III van Hoofdstuk IV zijn, evenals het intitulé en de considerans, aangepast aan de loskoppeling van Boek 4.

HOOFDSTUK II

**Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw BW
(tweede en vierde gedeelte)**

Ter toelichting van de enkele nog nodig gebleken correcties wordt het volgende opgemerkt.

Artikel I

In artikel 6.5.2A.2c lid 1 onder a is een taalfout verbeterd.

Artikel II

A. in artikel I:

- 1 en 2) Hier zijn een omissie en een verschrijving hersteld.

3) De leden 4-8 van artikel 3.9.4.8 zijn bij amendement ingevoegd. Wat lid 4 betreft, strekte dit amendement ertoe wederom in te voegen de bepaling van lid 4, zoals dit bij de nota van wijziging van 3 oktober 1983 werd geschrapt. Een misstelling die bij het overnemen van deze redactie is ontstaan, wordt thans hersteld, waarbij ook een onnodig verschil met de artikelen 3.8.16 lid 3, slot, en 5.7.1.6 lid 2, slot, vervalt. In de bepaling van lid 5 zijn twee bij vergissing uitgevallen woorden weer ingevoegd.

4) De invoeging bij amendement van artikel 3.9.4.8 lid 7 heeft wel tot een aanpassing van artikel 3.9.4.16 lid 2 geleid, doch deze behoeft nog andere uitwerking in de volgende leden van dat artikel en in artikel 3.9.4.18. Dit is thans hersteld door in een iets gewijzigde redactie van lid 2 te doen uitkomen dat de huurder of pachter die uit hoofde van artikel 3.9.4.8 lid 7 recht op de daar bedoelde vergoeding krijgt, in zoverre als «schuldeiser» aangemerkt moet worden, die als zodanig zonder beslag te hoeven leggen overeenkomstig zijn rang aan de verdeling van de opbrengst deelneemt.

Daaruit volgt dat deze huurder of pachter ook begrepen is onder de schuldeisers bedoeld in artikel 3.9.4.16 lid 3 en 3.9.4.18 lid 2.

Voorts is in artikel 3.9.4.16 lid 2 een daarin bij de vaststellingswet geslopen zetfout («of of») hersteld.

Onder b is artikel 3.9.4.16 lid 5 aan de onder a voorgestelde redactie van lid 2 aangepast.

Men zie ook de correcties voorgesteld in Hoofdstuk I (in artikel V onder 13, onderscheidenlijk in artikel VI onder 1) van de artikelen 552 lid 2 Rv. en 182 F..

5) Het voorrecht van artikel 3.10.4.1 onder f moet vervallen, nu het strekt ter vervanging van artikel 1195 onder 10 van het huidige BW, dat echter is vervallen bij artikel 99 onder C van de Wet van 18 december 1985, Stb. 705, (Wet toezicht schadeverzekeringsbedrijf).

6) Het nieuwe artikel 3.10.4.2 neemt artikel 1195a BW over, zoals dit is ingevoegd bij de Wet van 10 november 1988, Stb. 535, tot uitvoering van een voorrecht voor vorderingen uit hoofde van heffingen op de productie van kolen en staal.

7) In artikel 3.11.20d lid 1 is een daarin bij de vaststellingswet geslopen omissie hersteld.

B. in **artikel II:**

In artikel 549 lid 3 Rv. is een voor zich sprekende misstelling gecorrigeerd.

HOOFDSTUK III

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw BW (vijfde gedeelte)

Ter toelichting van de enkele nog nodig gebleken correcties wordt het volgende opgemerkt:

A. in **artikel II:**

In artikel 5.7.1.6 lid 2 is een misslag hersteld op overeenkomstige wijze als het geval is in de redactie van artikel 3.8.16 lid 3; zie het

tweede nader gewijzigd ontwerp van de Invoeringswet (vierde gedeelte) van 7 juli 1987.

B. in artikel III:

In artikel 6.3.1.5a is een verschrijving gecorrigeerd.

HOOFDSTUK IV

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw BW (zesde gedeelte)

Artikel I

De voorgestelde wijzigingen zijn nagenoeg alle het gevolg van wijzigingen die na aanvaarding van wetsontwerp 17 725 in de Tweede Kamer nog in de Boeken 1 en 2 BW zijn aangebracht. Voorts worden enige ingeslopen fouten gecorrigeerd.

A. in artikel I (Boek 1 BW)

1. In de tekst moet nog rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat ontbinding van het huwelijk en scheiding van tafel en bed op een verzoekschrift worden uitgesproken.

2. De wijziging is afgestemd op de tekst van artikel 1:385, zoals die ten gevolge van de wet van 13 mei 1987, Stb. 246, is komen te luiden.

B. in artikel II (Boek 2 BW)

1. Eén van de voorstellen in het ontwerp is, van de coöperatieve verenigingen en onderlinge waarborgmaatschappijen een zelfstandige rechtsvorm te maken, die formeel los van de verenigingen staat. Bij de wet van 16 juni 1988, Stb. 305, tot invoering van de structuurregeling voor grote coöperaties en grote onderlinge waarborgmaatschappijen, is dat voorstel reeds, zij het soms in ietwat afwijkende terminologie, tot uitvoering gebracht. Dit heeft tot gevolg dat de bij ontwerp 17 725 voorgestelde regels in dit opzicht kunnen vervallen.

Bij de genoemde wet zijn ook de coöperatieve verenigingen coöperaties vernoemd. Het nieuwe artikel 3 moet aan deze naamwijziging worden aangepast.

2. Het voorstel is ontleend aan artikel 14a van Boek 2, zoals dat is ingevoegd bij de wet, houdende enige vereenvoudigingen en verduidelijkingen in het jaarrekeningenrecht.

3. De voorgestelde wijziging in artikel 19 is een gevolg van de vernoeming van coöperatieve vereniging tot coöperaties bij de wet van 16 juni 1988, Stb. 305.

4. Artikel 20 moet worden aangepast aan artikel 2:15, zoals dat is komen te luiden door de wet van 17 maart 1988, Stb. 104.

5. Bij de wet van 10 november 1988, Stb. 517, zijn de artikelen 24a-24d tot stand gekomen, die nog in de nieuwe titel 1 van Boek 2 moeten worden ingevoegd.

6. De bovengenoemde wet van 16 juni 1988, Stb. 305, heeft reeds geleid tot afschaffing van de verdeling van Titel 2 in twee afdelingen, en de vermelding van de rechtsvorm in de titels 2 en 3 (nieuw) in het meervoud. Daarbij kan het opschrift van titel 2 het best blijven aansluiten.

7 en 8. Van Schilfgaarde wijst er in een WPNR-artikel dat binnenkort zal verschijnen, terecht op dat de zinsnede «met werking ten opzichte van de wederpartij» in de tweede zin van lid 2 van artikel 45 overbodig en zelfs verwarrend is geworden sinds de invoeging van de tweede zin van lid 3 van dat artikel. Daarom wordt voorgesteld deze zinsnede te schrappen. Tevens is, naar aanleiding van de opmerkingen van dezelfde schrijver, t.a.p. het tweede lid van artikel 44 gecorrigeerd door daar te onderscheiden tussen de algemene bestuursbevoegdheid en de bevoegdheid tot vertegenwoordiging.

9. Voorgesteld wordt, in artikel 48 het tweede lid te schrappen. Het lid is overbodig, maar kan in verbinding met lid 3 een verkeerde indruk wekken. De bepaling geeft niet aan, welk onderzoek en welk verslag van de accountant worden verwacht en laat ook toe een opdracht aan de accountant die zelf de jaarstukken heeft opgesteld. Het gaat te ver in alle gevallen van zo'n onderzoek in lid 3 ontheffing van de instelling van een kascommissie te verlenen; deze wordt daarom gereserveerd voor het geval er een accountantsverklaring omtrent de getrouwheid is (vgl. art. 2:393 lid 5). Het nieuwe lid is voorts aangevuld overeenkomstig de onder 2. genoemde wet.

10 en 11. De onder deze nummers bedoelde wijzigingen zijn reeds door de wet van 16 juni 1988, Stb. 305, achterhaald.

12. Onderdeel b) is achterhaald door de wet van 16 juni 1988, Stb. 305.

13. Met het oog op het voorstel betreffende artikel 48 behoeft artikel 58 nog enige aanpassing.

14 en 15. Ook de wijzigingen, voorgesteld in de artikelen 59 en 62, zijn inmiddels achterhaald door de wet van 16 juni 1988, Stb. 305.

16. De laatstgenoemde wet heeft ook de wijziging van het opschrift inzake de naamloze vennootschappen overbodig gemaakt.

17. De wijziging is een gevolg van de wet van 16 juni 1988, Stb. 305.

18. In artikel 87 lid 2 wordt een kleine fout hersteld; vgl. de voor artikel 195 lid 8 voorgestelde tekst.

19. Zie de toelichting bij onderdeel 8.

20. De uitsluiting van de toepasselijkheid van artikel 3.2.14 lid 4 in artikel 138 lid 9 wordt ingetrokken overeenkomstig de toezegging, gedaan in de nota naar aanleiding van het verslag aan de Tweede Kamer op w.o. 19 077, het achtste gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuwe BW; voor de motivering zij verwezen naar blz. 5 van die nota.

21. De wijziging der nummering van de titel inzake de besloten vennootschappen kreeg reeds haar beslag door de wet van 16 juni 1988, Stb. 305; het opschrift kan in het meervoud blijven staan – zie de toelichting onder 6.

22. Zie de toelichting onder 1.

23. Zie de toelichting onder 8.

24. Lid 9 van artikel 248 wordt op dezelfde wijze veranderd als lid 9 van artikel 138 – zie hierboven onder 22. Voorts wordt een onjuiste wijziging van lid 10 ongedaan gemaakt.

25. Voor het opschrift van de titel Stichtingen geldt hetzelfde als voor dat van de titel Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

26. Het eerste voorstel omtrent artikel 289 is inmiddels achterhaald door de wet van 14 oktober 1987, Stb. 495, tot wijziging van de Handelsregisterwet.

27 en 28. Zie de toelichting onder 7 en 8.

29, 31 en 32. De hierbedoelde voorstellen zijn door de wet van 16 juni 1988, Stb. 305 eveneens achterhaald.

30. De toegevoegde zin is nodig om artikel 318 lid 4, met behoud van zijn strekking, in de pas te doen lopen met afdeling 3.1.2 van Boek 3 en met de Kadasterwet, waarin ter gelegenheid van de Invoeringswet Kadasterwet nog zal worden bepaald welke stukken ter inschrijving van een fusie moeten worden aangeboden.

Dat een fusie kan worden ingeschreven volgt reeds uit artikel 3.1.2.2 lid 1 onder a. Dat een vonnis waarbij een fusie wordt vernietigd, kan worden ingeschreven volgt uit artikel 3.1.2.2 lid 1 onder e, onder welke bepaling ook uitspraken vallen die de overgang van een registergoed op een ander tot stand brengen of doen vaststaan.

Tot uitdrukking is gebracht dat het hier gaat om een verplichting tot tijdige inschrijving van de verkrijgende rechtspersoon. Nalaten van voldoening aan deze verplichting heeft dan ook geen zakenrechtelijke gevolgen – die aan het niet inschrijven van de fusie ook moeilijk kunnen worden verbonden –, maar verplicht hoogstens de verkrijgende rechtspersoon jegens een eventuele belanghebbende tot schadevergoeding. Aldus is tevens voorzien in de omstandigheid dat iemand die zich niet van de fusie bewust was, er geen belang bij zal hebben zich op het standpunt te stellen dat deze niet plaatsvond, nu dit ertoe zou leiden dat hij als wederpartij een als gevolg van de fusie niet meer bestaande rechtspersoon heeft.

Hierin ligt tevens besloten dat de bewaarder ook niet de inschrijving kan weigeren omdat de stukken niet binnen de termijn zijn aangeboden. De «verplichting» bestaat immers niet jegens hem, maar jegens degenen die er belang bij hebben dat zij tijdig via de fusie en daarmee van de rechtsovergang op de hoogte zijn.

HOOFDSTUK V

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 Nieuw BW (zevende gedeelte)

in hoofdstuk I

A. Aan artikel I is een nieuw tweede lid toegevoegd, dat ertoe strekt te voorkomen dat een lacune kan ontstaan ter zake van de regeling van de

produktenaansprakelijkheid, die in het huidige wetboek bij wetsontwerp 19 636 wordt ingevoegd na artikel 1407 BW en die in het nieuwe wetboek bij een afzonderlijk, tegelijk met deze bezemwet in te dienen wetsontwerp in afdeling 6.3.3 zal worden opgenomen. Wetsontwerp 19 636 is nog aanhangig bij de Tweede Kamer. Bij de behandeling daarvan is aangekondigd dat van de zijde van die kamer nog vragen aan de orde zullen worden gesteld bij de behandeling van het wetsontwerp betreffende afdeling 6.3.3, die wellicht aan een snelle behandeling daarvan in de weg staan. Door te bepalen dat met het oog daarop de, naar mag worden aangenomen, intussen in werking getreden artikelen 1407a e.v. blijven gelden totdat de inhoud van afdeling 6.3.3 is vastgesteld en de daartoe strekkende wet in werking is getreden, wordt bereikt dat een dergelijke nadere parlementaire discussie betreffende deze regeling zonder het bezwaar van tijdsdruk kan plaatsvinden.

Teneinde te voorkomen dat de artikelen 1407a e.v., die thans in het vierde Boek van het Burgerlijk Wetboek zijn geplaatst, in het nieuwe wetboek deze plaats als gevolg van het eerste lid van artikel I zouden verliezen, is tevens tot uiting gebracht dat zij – als voorlopige oplossing – in afdeling 6.3.3 worden geplaatst.

B. Hier is een verschrijving hersteld.

in hoofdstuk II:

C. Bij de Wet van 5 juli 1989, Stb. 312, is artikel 74, vierde lid, W.v.K. tot vijfde lid geworden. De bepaling volgens welke dit lid vervalt, is hieraan aangepast.

in hoofdstuk IV:

D. In artikel 28 Auteurswet 1912, zoals dit ingevolge het zevende deel van de Invoeringswet zal gaan luiden, dienen nog de wijzigingen te worden verwerkt, die in dat artikel worden voorgesteld in het op 8 november 1988 door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel 19 921 in verband met bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken; men zie de memorie van toelichting (Bijl. Hand. II 1986–1987, 19 921, nr. 3, p. 11, tweede hele alinea). Teneinde hieraan te voldoen, moest het artikel enigszins anders worden ingedeeld, waarbij mede aantekening verdient dat de tekst van wetsvoorstel 19 921 nog uitgaat van een begrip «voorwerp», waaronder ook (onroerende) hulpzaken, schepen en luchtvaartuigen vallen. Bij de inwerkingtreding van Boek 3 Nieuw BW zal evenwel de figuur van de hulpzaak verdwijnen. Voor zover zij onder het nieuwe recht als bestanddelen van de roerende hoofdzaak zullen worden beschouwd, komen zij onder het zesde lid te vallen, terwijl schepen en luchtvaartuigen in de thans voorgestelde tekst eveneens onder het zesde lid zullen vallen.

Een en ander heeft tevens wenselijk gemaakt om de bevoegdheden die de licentiehouders aan het artikel kan ontlenuen iets uit te breiden. Men zie het nieuwe zevende lid dat – anders dan de slotzin van het tweede lid, voorgesteld in wetsvoorstel 19 921 – betrekking heeft op alle uit de leden 2–6 voortvloeiende bevoegdheden, voor zover deze strekken ter bescherming van de rechten waarvan de uitoefening hem krachtens de licentie is toegestaan.

Zo zal de rechter die afgifte aan een licentiehouders beveelt, ook aan deze kunnen opleggen dat de afgifte niet dan tegen vergoeding plaats vindt; men zie het vijfde lid.

HOOFDSTUK VI

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (achtste gedeelte)

Artikel I

in hoofdstuk I:

Algemeen

De meeste wijzigingen in het achtste, negende en tiende gedeelte van deze Invoeringswet zijn een gevolg van wetsvoorstel 20 588 (Invoeringswet 1989) en Wetsvoorstel 21 135 (Invoeringswet Invorderingswet 1989). In dit laatste wetsvoorstel is een eenvormig invorderingssysteem ontworpen voor een aantal wetten van voornamelijk niet-fiscale aard die voorzien in de inschakeling van de rijksbelastingdienst bij dwanginvordering.

In verband met een en ander moeten het achtste, negende en tiende gedeelte van de onderhavige Invoeringswet worden aangepast. In de eerste plaats is in het negende deel een voorstel tot aanpassing van wetsvoorstel 20 588 zelf ingevoegd.

Verder moesten wijzigingen worden aangebracht in het achtste gedeelte in artikel 32 Oorlogswet voor Nederland, artikel 39 Dienstplichtwet, artikel 22 Ontgrondingenwet, artikel 24 Wet verontreiniging oppervlaktewateren, artikel 15 Coördinatiewet Sociale Verzekering, artikel 9 Wet Bezitsvormingsfonds, en in het negende gedeelte in artikel 47 Waterstaatswet 1900, artikel 5 en 25 van de Bevoegdhedenwet waterschappen, artikel 61, 63 en 64 Successiewet en artikel 153a en 153c Algemene wet inzake de douane en de accijnzen. In het tiende gedeelte zijn in verband met het voorgaande voorstellen toegevoegd ten einde de Medische Tuchtwet, de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag en de Wet op de paramedische beroepen op dit punt aan te passen.

De in de vorige alinea vermelde wijzigingen zullen niet afzonderlijk worden toegelicht. Met betrekking daartoe kan immers met de volgende algemene opmerkingen worden volstaan.

De woorden «in naam van de koning» zijn telkens geschrapt, omdat zij overbodig zijn naast het nieuwe artikel 430 lid 2 Rv (Stb. 1986, 295). Ook kon de vermelding van het recht de goederen zonder vonnis aan te tasten overal vervallen, omdat een en ander thans geregeld wordt in artikel 14 van wetsvoorstel 20 588 zoals dat hierna in Hoofdstuk VII onder C wordt aangepast. Verwezen moge worden naar de Inleidende Opmerkingen in de toelichting bij het achtste gedeelte van deze Invoeringswet.

Voorts zijn de wijzigingen die verband hielden met het schrappen van de woorden «andere dan grondbelasting» door wetsvoorstel 21 135 achterhaald. Het gaat hierbij om de artikelen 10 Bevoegdhedenwet waterschappen, 18 Wet op de motorrijtuigenbelasting, 40 Wet op de omzetbelasting, 54 Wet op belastingen van rechtsverkeer in het negende gedeelte en artikel 61 r Wet algemene bepalingen milieuhygiëne in het tiende gedeelte.

Tenslotte heeft wetsvoorstel 21 135 ook op enige andere punten gevolgen voor de onderhavige Invoeringswet; deze zullen hieronder in de artikelsgewijs toelichting worden aangegeven.

B. De Beleggingswet is ingetrokken bij de Wet van 8 december 1988 (Stb. 562).

F. Artikel 26, eerste lid, van de Colportagewet is vervallen bij de Wet van 3 juli 1989, Stb. 301.

G en I. De wijzigingen in artikel 16d Coördinatiewet Sociale Verzekering en 18b Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds zijn bij nota van wijziging (stuk nr. 6) aangebracht. Daarbij was verzuimd te bepalen dat de door de bestuurder onverplicht verrichte rechtshandelingen vernietigbaar zijn. Dit verzuim is alsnog hersteld.

J. Hier zijn enige aanvullingen opgenomen betreffende wetten die aanpassing behoeften en die niet onder Algemeen ter sprake kwamen. Te dier zake wordt het volgende opgemerkt.

1. Artikel 46 van de Loodsenwet is aangepast aan het nieuwe beslag- en executierecht, zoals dat is gewijzigd in het eerste gedeelte van deze Invoeringswet (Stb. 1986, 295). Voor een toelichting moge verwezen worden naar de inleidende opmerking in de memorie van toelichting onder 3.

2. Bij de voorbereiding van de Invoeringswet Kadasterwet is gebleken dat artikel 8 van de Wet beëdigde vertalers en artikel 8 van de Wet gebruik Friese taal nog aanpassing behoeven.

Ter toelichting van de wijziging van het eerste en tweede lid van artikel 8 Wet beëdigde vertalers wordt het volgende opgemerkt. De in die bepalingen bedoelde openbare registers omvatten mede de openbare registers voor registergoederen, bedoeld in afdeling 3.1.2 van het nieuw BW en de Kadasterwet. Daarin is het terminologisch onderscheid, dat ook onder het huidige recht geen enkele betekenis meer heeft, tussen in- en overschrijvingen vervallen; men zie in de memorie van toelichting bij de Kadasterwet (Kamerstukken II 1981/82, 17 496, nr. 5, blz. 16 onder a).

Aangezien sedert de inwerkingtreding van het bij Wet van 20 april 1928 (Stb. 109) ingevoegde artikel 8 het aantal openbare registers waarin stukken werden overgeschreven, terug is gelopen (overschrijving/overschrijven is overal gewijzigd door inschrijving/inschrijven met name in het kader van de geleidelijke invoering van het nieuw Burgerlijk Wetboek), behoeft na de inwerkingtreding van het nieuwe recht ter zake van de openbare registers voor registergoederen – de laatste openbare registers waarbij onder het huidige recht nog sprake is van overschrijven – in het eerste en tweede lid daarmee geen rekening meer te worden gehouden.

Ter toelichting op het nieuwe derde lid moet het volgende worden opgemerkt. De Kadasterwet geeft, voor wat betreft de openbare registers voor registergoederen, in artikel 41 ter zake van de materie die in artikel 8 van de Wet houdende bepalingen omtrent de beëdigde vertalers in het algemeen regeling heeft gevonden, een daarvan afwijkende regeling. De afwijking bestaat met name hierin dat in de vreemde taal gestelde stukken volgens artikel 41, derde lid, Kadasterwet onder de bewaarder berusten en dat zij niet, zoals het onderhavige artikel 8 voorschrijft, aan het register worden gehecht. In het voorgestelde artikel 8, derde lid, wordt nu duidelijkheidshalve op de mogelijkheid van dergelijke afwijkingen op de daarin vervatte algemene regel geattendeerd.

Een en ander geldt eveneens voor de Wet gebruik Friese taal, waar soortgelijke wijzigingen worden voorgesteld.

HOOFDSTUK VII

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (negende gedeelte)

Artikel I

in Hoofdstuk I:

Algemeen

1. Voor de aanpassing aan Wetsvoorstel 21 135 moge verwezen worden naar het hiervoor in de toelichting bij Hoofdstuk VI onder Algemeen opgemerkte.

2. Voorts moest een aantal van de voorgestelde aanpassingen van de Wet op de inkomstenbelasting, de Wet op de vermogensbelasting, de Wet op de loonbelasting, de Wet op de omzetbelasting en de Wet op de vennootschapsbelasting worden bijgesteld in verband met verschillende wetswijzigingen.

Het betreft hier de Wet van 21 december 1988 tot wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968, de Wet vereenvoudiging tariefstructuur en aftrekposten in de loon- en inkomstenbelasting (Stb. 1989, 122), de Wet invoering en aanvulling van de vereenvoudiging van de tariefstructuur in de loon- en inkomstenbelasting en wijziging van de regeling betreffende aftrekposten (Stb. 1989, 123) en de Wet van 27 april 1989 Stb. 124. De wijzigingen spreken voor zichzelf.

B. Artikel 28 van de Bevoegdhedenwet waterschappen, zoals dat in wetsvoorstel 21 135 wordt gewijzigd, is aangepast aan de terminologie van de artikelen 3.1.1.0 -3.1.1.1 en 3.1.1.7 nieuw BW. Verwezen moge worden naar de Inleidende Opmerkingen in de toelichting op het achtste gedeelte van deze Invoeringswet onder 2a en b.

C. Na artikel XII betreffende wijziging van de Invorderingswet 1845 is een nieuw artikel XIIA ingevoegd dat rekening houdt met de waarschijnlijkheid dat op het tijdstip van het in werking treden van Boek 3 nieuw BW de Invorderingswet 1845 is vervangen door de Invorderingswet 1989, zoals voorgesteld in wetsontwerp 20 588. In de eerste plaats dient in dat geval, artikel XII te vervallen. In de tweede plaats dient in dat geval de nieuwe Invorderingswet op overeenkomstige wijze als de Invorderingswet 1845 aan het nieuwe BW te worden aangepast. In beide wordt door artikel XIIA voorzien. Bij de in het tweede lid van dat artikel bedoelde wijzigingen wordt nog het volgende aangetekend.

Artikel 12

In de eerste zin zijn de woorden «in naam van de Koning» geschrapt zulks omdat zij overbodig zijn naast het nieuwe artikel 430 lid 2 Rv. Het slot van de eerste zin is geschrapt, omdat de inhoud ervan opgaat in het nieuwe artikel 14.

Artikel 14

De redactie is aangepast aan die van het nieuwe artikel 430 Rv. op overeenkomstige wijze als in artikel XII is geschied met betrekking tot artikel 14, tweede zin, Invorderingswet 1845.

Artikel 19

Dit artikel kan vervallen op dezelfde gronden als waarop artikel 15 quater Invorderingswet 1845 vervalt, nl. het vervallen van de verplichting om bij beslag op roerende zaken een bewaarder aan te stellen.

Artikelen 22 en 23.

De aanpassing komt overeen met die welke in artikel XII wordt voorgesteld ten aanzien van de artikelen 12 en 16 Invorderingswet 1845. Hiervoor moge worden verwezen naar de toelichting bij die artikelen in de memorie van toelichting bij wetsontwerp 19 527. De horizonbepaling van artikel 71 van de Invorderingswet 1989 doet de behoefte aan deze aanpassing niet wegvallen, nu, ook indien tijdig een wetsontwerp, als bedoeld in artikel 71, ingediend wordt, de onderhavige artikelen 22 en 23 na de inwerkingtreding van Boek 3 nog enige tijd in hun huidige, maar dan aan Boek 3 aangepaste vorm zullen moeten blijven gelden tot ook vermeld wetsontwerp in werking is getreden.

Aandacht verdient dat in artikel 22, tweede lid, tweede zin, op één punt een iets andere redactie moest worden gekozen dan in artikel 12 tweede lid, tweede zin, Invorderingswet 1845, nu rekening moest worden gehouden met het feit dat het nieuwe artikel 23, derde lid, slechts voor bepaalde, daar opgesomde belastingvorderingen geldt.

Artikel 24

Deze bepaling is aangepast aan de terminologie van het nieuw BW.

Artikel 25

De verwijzing naar de artikelen 1461 – 1471 BW moet worden vervangen door een overeenkomstige verwijzing naar afdeling 6.1.10 betreffende verrekening.

Artikel 37

De bepaling van lid 8 is aangepast aan titel 2 van Boek 3 nieuw BW, in het bijzonder aan artikel 3.2.11 van die titel. Men zie hetgeen in de nota naar aanleiding van het eindverslag betreffende het achtste deel van deze Invoeringswet bij art. LXIII is opgemerkt naar aanleiding van art. 16d, elfde lid, Coördinatiewet Sociale Verzekering, waar zich een vergelijkbare behoefte voordoet en dat is aangepast bij de nota's van wijziging van 7 november 1988 en 1989.

Artikel 52

De leden 1 en 4 van dit artikel kunnen vervallen, nu in het eerste deel van deze Invoeringswet de vanwaardeverklaringsprocedure vervalt. Intussen wordt in het nieuwe art. 700 lid 3 Rv. wel geëist dat binnen de daar aangegeven termijn een eis in de hoofdzaak wordt ingesteld. Ook deze eis is met artikel 50 van het onderhavige ontwerp niet te verenigen. Met het oog daarop dient artikel 52 lid 2 te worden gehandhaafd, terwijl in een nieuw eerste lid dient te worden verduidelijkt dat deze regeling geldt in plaats van artikel 700 lid 3 Rv. in dier voege dat deze laatste bepaling hier toepassing mist.

Het is wenselijk geoordeeld de uitsluiting van hogere voorziening in de voorlaatste zin van artikel 700 lid 3 ook in het artikel 52 lid 2 in te voegen.

Ook het bestaande artikel 52 lid 3 kan vervallen, omdat hetzelfde reeds volgt uit artikel 704 Rv..

Artikel 53

De geschrapte woorden zijn door het nieuwe artikel 430 lid 2 Rv. overbodig geworden.

D. De Natuurschoonwet 1928 is ingrijpend gewijzigd bij de Wet van 25 mei 1989, Stb. 205. De aldus gewijzigde wet is aangepast aan de terminologie van de artikelen 3.1.1.0 -3.1.1.2 en titel 3.7 van het nieuwe BW.

F. Artikel 156a van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen zoals voorgesteld in wetsvoorstel 21 135 is aangepast aan afdeling 6.1.10 nieuw BW.

G. Er wordt rekening mee gehouden dat in wetsvoorstel 20 603 (Uitbreiding van de fiscale jurisdictie tot het Nederlandse deel van het continentaal plat alsmede nadere omschrijving van het begrip vaste inrichting) de leden van artikel 49 Wet op de inkomstenbelasting worden vernummerd.

H. Artikel 22 van de Wet op de vermogensbelasting is in wetsvoorstel 21 135 vervallen.

I. De artikelen 31-32g van de Wet op loonbelasting zijn in wetsvoorstel 21 135 vervallen.

K. Artikel 41b Wet op de omzetbelasting vervalt in wetsvoorstel 21 135.

N. Artikel 18 Wet wederzijdse bijstand bij de invordering van enkele EEG-heffingen en de omzetbelasting zoals gewijzigd bij wetsvoorstel 21 135, is aangepast aan het vervallen van artikel 154 van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen in artikel XV van het negende gedeelte van deze Invoeringswet.

Artikel 18a is aangepast aan het vervallen van artikel 19 van wetsvoorstel 20 588 in Hoofdstuk VII onder C van het onderhavige gedeelte van de Invoeringswet.

HOOFDSTUK VIII

Algemeen

Voor de aanpassing aan wetsvoorstel 21 135 moge verwezen worden naar het hiervoor in de toelichting bij Hoofdstuk VI onder Algemeen opgemerkte.

B. In de wijziging van artikel 273 Gemeentewet is rekening gehouden met het vernummen van deze bepaling in de Wet van 3 juli 1989, Stb. 302.

Voorts is artikel 298 zoals gewijzigd in wetsvoorstel 21 135, aangepast aan de terminologie van het nieuwe BW.

C. Bij wetsvoorstel 21 135 zijn de artikelen 153-157 Provinciewet vervallen.

D. Artikel 229 Landinrichtingswet, zoals gewijzigd in wetsvoorstel 21 135, is aangepast aan de Kadasterwet. Verwezen moge worden naar het bij artikel 224 Landinrichtingswet in de toelichting bij het tiende gedeelte opgemerkte.

E. In wetsvoorstel 21 135 vervalt artikel 128 Herinrichtingswet. De wijziging van artikel 133 is achterhaald door genoemd wetsvoorstel.

F. In wetsvoorstel 21 135 vervalt artikel 109 Reconstructiewet. De wijziging van artikel 114 is achterhaald door genoemd wetsvoorstel.

HOOFDSTUK X

Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (twaalfde gedeelte)

Artikel I

Artikel 23

Dit artikel dient met enige nadere regels te worden aangevuld die mede rekening houden met het inmiddels totstandgekomen tweede gedeelte van de Invoeringswet Boek 8 BW en voorts beogen te voorkomen dat door de eerbiediging van het oude recht ter zake van schepen en luchtvaartuigen die registergoederen zijn, moeilijkheden kunnen ontstaan bij de toepassing van de Kadasterwet.

Het nieuwe tweede lid spreekt in dit verband voor zich.

Het nieuwe derde lid stelt buiten twijfel dat de regel van artikel 18, vijfde lid, ook ter zake van schepen geldt. Ter zake van luchtvaartuigen is een zodanige regel niet goed mogelijk in verband met het afwijkende stelsel van de artikelen 20 e.v. Wet teboekgestelde luchtvaartuigen, dat erop neerkomt dat eerst een rangregeling plaatsvindt, en pas daarna tot verkoop wordt overgegaan.

Lid 4 stelt buiten twijfel dat ook voor schepen en luchtvaartuigen artikel 513a gaat gelden, zoals voor andere registergoederen reeds uit artikel 20 voortvloeit.

Lid 5 stelt buiten twijfel dat in de daarin opgesomde gevallen de daar bedoelde bepalingen van de Kadasterwet toegepast dienen te worden.

In het zesde lid is verduidelijkt dat, voor wat betreft een beslag als bedoeld in artikel 636, de voorafgaande leden van het onderhavige artikel alleen van toepassing zijn, wanneer het beslag op een schip is gelegd. Zijn andere geredde zaken in beslaggenomen, dan is tegen toepassing van het nieuwe recht geen bezwaar. Men zie de in dit ontwerp in hoofdstuk I, artikel III, in artikel 636 aangebrachte wijzigingen en de toelichting daarbij.

Het zevende lid zondert van de onderhavige overgangsregeling schepen en luchtvaartuigen uit, waarop zonder meer de regels betreffende roerende zaken die geen registergoederen zijn, toegepast dienen te worden. Voor die groep van gevallen is immers aan een bijzondere overgangsregel geen behoefte.

Artikel 36

Artikel 127 van de Onteigeningswet is vervallen bij de wet van 9 mei 1985, Stb. 299 (Landinrichtingswet). De verwijzing naar dit artikel dient derhalve te vervallen.

Artikel 39

Dit artikel is aangepast aan de waarschijnlijkheid dat op het tijdstip dat deze wet in werking treedt de Invorderingswet 1989, reeds wet is geworden. Hetgeen artikel 39 in de leden 1 en 2 bepaalt in verband met artikel 16 Invorderingswet 1845 dient dan te gelden in verband met artikel 23 Invorderingswet 1989.

HOOFDSTUK XI

Slotbepalingen

De artikelen van het Hoofdstuk bevatten de bepalingen die ook bij de eerdere delen van de Invoeringswet gebruikelijk zijn.

De Minister van Justitie,
E. Hirsch Ballin